

28.04.2022

לכבוד,  
עו"ד עמית איסמן  
פרקליט המדינה  
במייל: [criminal-dep@justice.gov.il](mailto:criminal-dep@justice.gov.il)

שלום רב,

**הנדון: ערר לפי ס' 64 לחסד"פ על סגירת תיק החקירה  
בהרג המנוח מוסא חסונה ז"ל**

בשם משפחת המנוח מוסא חסונה ז"ל (להלן: "המנוח"), מוגש בזו ערר לפי סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: **חוק סדר הדין הפלילי**), על ההחלטה לסגור את תיקי החקירה נגד חמשת החשודים בהרג המנוח מוסא חסונה ז"ל, ופציעתם של שניים אחרים; [REDACTED] וזאת באירוע שהתרחש בלילה בין 10.05.2021 ו-11.05.2021, בעיר לוד.

להלן נימוקי הערר:

**הרקע לאירוע:**

1. בערב של 10.05.2021, סביב שעה 23:00, ועל רקע המתיחות בעיר לוד, החליטה קבוצה של אנשי הגרעין התורני להזמין את הציבור להתכנסות הפגנתית לציון יום ירושלים אותה כינו "עמידת הנפת דגלים" (להלן: "**ההתכנסות**"). ההתכנסות תוכננה ליד כיכר הפרחים, המפרידה בין רחוב החשמונאים המאוכלס ברובו על ידי משפחות ערביות, ורחובות הפרחים והציפורן המאוכלסת בעיקר על ידי משפחות יהודיות. האזור נמצא במרחק הליכה ברגל מאזור רמת אשכול, שם התושבים הערבים הפגינו על רקע תקיפת המתפללים במסגד אל-אקצא ופינוי שכונת שיח' ג'ראח בירושלים.

2. אנשי הגרעין התורני הזמינו את הציבור להצטרף להתכנסות באמצעות קבוצות ווטסאפ שונות, וזאת בידעם כי היא עלולה להגביר את המתח בעיר כעולה מהעדויות בתיק. לעדותה [REDACTED] מנכ"לית הגרעין התורני, שמסרה במשטרה ביום 20.05.21, היה ידוע היטב למארגני התכנסות על האווירה המתוחה בעיר לוד, ועל ניהול המשטרה למספר אירועים בעיר, אך לטענתה; "בשלב מסוים אנחנו רצינו לעזור להם [השוטרים] אבל לא ידענו איך וגם לא רצינו להפריע למשטרה אז החלטנו לחזק מהצד בשכונה אחרת, החלטנו אני ועוד 15 איש שהיו איתי ללכת לשכונת נווה נוף שזה באזור של רחוב ציפורן ולחזק את הרוח של האנשים בעיר כי כל הדבר הזה כבר רץ בקבוצות" (העדות של [REDACTED] עמ' 1, ש' 12-15). למקום הגיעו גם נציגי ציבור שהצטרפו לקהל בהתכנסות;

**מר אהרון אטיאס**, מנכ"ל עיריית לוד ואחראי על הביטחון האזרחי והביטחון בשעות חירום, ו**מר יוסף חיים הרוש** סגן ראש עיריית לוד.

3. בין אלו שהגיעו להתכנסות היו שני החשודים; [REDACTED] אשר הגיעו למקום כשהם מצוידים בנשקים. כך למשל, ולתיאורו של החשוד [REDACTED] הוא זומן על ידי חבר להצטרף לעמידה בכיכר הפרחים לחגוג את יום ירושלים, כשלאומרו; **"מכיוון ששמעתי שפרצו מהומות קשות בלוד ניגשתי לכספת שלי בבית שלי .... הוצאתי את האקדח שאני מחזיק ברישיון .... עם מחסנית המכילה 13 כדורים ונסעתי ברכבי..... לכיכר הפרחים"** (חקירת החשוד, עמ' 3, ש' 7-8).

4. נוסף לשני החשודים, הגיע לעמידה אדם נוסף בשם [REDACTED] (להלן: **"היורה השישי"**) כשהוא גם חמוש באקדחו. בעדותו במשטרה מיום 06.06.21, ובמענה לשאלת החוקר לעניין סיבת ההגעה חמוש למקום, ענה; **"הייתה תחושה כזו באוויר וצדקתי"** (עדותו מיום 06.06.21, עמ' 2, ש' 30). יצוין, כי חרף העובדה כי [REDACTED] הודה בחקירתו במשטרה כי הוא עשה שימוש בנשק, וירה ממנו 5 כדורים במהלך האירוע, הוא לא נחקר בשום שלב כחשוד תחת אזהרה, ונגבתה ממנו עדות כמעורב כללי בתיק בלבד.

5. שלושת החשודים הנוספים; [REDACTED] תושבי רחוב ציפורן הסמוך לכיכר הפרחים, הצטרפו גם הם בשלב מאוחר יותר לקבוצה שעמדה במקום, כשהם מצוידים בנשקיהם המורשים. לעדותו של החשוד [REDACTED] הוא הצטרף לקבוצה סביב שעה 00:00, וזאת לאחר שסיים משמרת שמירה אותה ארגנו בשכונה על רקע האירועים בלוד. בעוד ששני החשודים האחרים, [REDACTED] מעידים בחקירותיהם במשטרה כי הם הגיעו למקום רק סביב שעה 12:45, וזאת לאחר שנשלחו הודעות לקבוצת הוואטסאפ השכונתית, המכונה "שכונה בסטייל" (להלן: **"קבוצת הוואטסאפ השכונתית"**), **שקראו למי שיש לו נשק לרדת לרחוב**, ואכן כך עשו.

6. נטען על ידי החשודים בחקירותיהם כי קבוצה של צעירים ערבים שעברה מהמקום זרקה לעברם אבנים, שרפה פחי אשפה, ניסתה לשרוף רכב שהחנה במקום, ועוד. על כן, משחשו סכנה לחייהם, הם ביצעו ירי מהאקדחים המורשים שהיו ברשותם. החשודים מאשרים בחקירותיהם את השימוש שהם עשו בנשק, לרבות מספר היריות אותם ביצע כל אחד מהם במהלך האירוע עצמו אשר נמשך לכל היותר פרק זמן של 15-20 דקות. יחדיו, נורו כ- **40 יריות** מששת האקדחים של היורים, חלקם נורו לכיוון האוויר, והחלק האחר נורה לכיוון הקהל של האנשים בצד השני של הרחוב.

7. **כתוצאה מהירי שביצעו החשודים, נורה למוות המנוח מוסא חסונה ז"ל, כאשר כדור פגע בלבו וגרם למותו במקום. נוסף אליו, נפצעו שני בחורים אחרים; [REDACTED] שכל אחד מהם ספג שני כדורים בגופו.**

8. על פי העדויות בתיק, שניות לאחר ההרג של המנוח והפציעה של השניים האחרים, כוחות המשטרה וההצלה הגיעו למקום. חמשת היורים ברחו מהמקום, חזרו לבתיהם, ונמנעו מלדווח למשטרה על השימוש שהם עשו בנשקים, וזאת בניגוד לכל דין לרבות "הוראות בטיחות בנשק, נוהל שימוש בנשק

והוראות פתיחה באש" שפרסם משרד הפנים ביום 10.05.21 (להלן: "נוהל שימוש בנשק"); לפיו חובה על העושה שימוש בנשקו למסור הודעה למשטרה על כך בהקדם האפשרי.

9. כאמור, החשודים פעלו בניגוד לנוהל, ואף פעלו בחלקם לשיבוש מהלכי משפט; בין אם על ידי זה שהם מחליפים בגדים ומתקלחים להסרת כל סימן ירי מעצמם, ובין אם באמצעות מחיקת התוכן הרלוונטי לאירוע מהכשירים הניידים שלהם, ועוד.

10. החוקרים שהגיעו לזירת האירוע נתקלו, סביב שעה 03:00 בבוקר, בעד ראייה אשר פנה אליהם מיוזמתו ומסר עדות בה הוא קושר החשוד [REDACTED] שמוכר לו אישית, בביצוע הירי יחד עם אחרים. על כן, וביום 11.05.21 סביב שעה 05:00 בבוקר נעצר החשוד [REDACTED] בצהרי אותו יום נעצרו שני החשודים [REDACTED] וביום 12.05.21 נעצר חשוד רביעי, [REDACTED]. כולם שוחררו ביום 13.05.21, לאחר מעצר של יום אחד. חשוד חמישי, [REDACTED] נחקר בגין מעורבותו באירוע הירי רק ביום 19.05.21, שבוע לאחר האירוע, וזאת מבלי ששהה במעצר כלל וכלל. בעוד שהיורה השישי, [REDACTED] לא נחקר כחשוד חרף הודאתו בירי, אלא נתן עדות במשטרה ביום 06.06.21, כמעט חודש אחרי האירוע.

11. **לציין כי כל אחד מששת היורים נחקר במשטרה בהזדמנות אחת בלבד, מבלי שמי מהם נדרש להשלמת חקירה כלשהי או פעולות חקירה נוספות וגם מבלי לעמת אותם אחד עם השני.**

12. התיקים נגד חמשת החשודים נסגרו באוקטובר 2021, כאשר לפי ההודעה הטלפונית שנמסרה בזמנו למשפחה ולב"כ על ידי הפרקליטה המטפלת בתיק, ארבעה מהתיקים נסגרו בעילה של חוסר אשמה, בעוד שהתיק החמישי נסגר בשל העדר ראיות מספקות. עוד נמסר על ידי הפרקליטות כי; החשודים העלו בחקירותיהם טענה של הגנה עצמית אשר נבחנה ונתקבלה, ומשכך נסגרו התיקים נגדם.

13. ביום 30.11.21, פנתה המשפחה בהתאם להנחיית פרקליט המדינה 14.08 בבקשה לעיון בחומר החקירה בתיק הרג המנוח לצורך בחינת הגשת ערר על החלטת סגירת התיקים כנגד חמשת החשודים. התביעה נעתרה חלקית לבקשה, ועד ל- 14.03.22 הועבר חומר ראייתי מהתיק לעיון המשפחה. יצוין כי, בהודעת התביעה בכתב מיום 06.03.22 נמסר כי, התיקים כנגד חמשת החשודים נסגרו מחוסר אשמה, בעוד שסורבה בקשת הח"מ לעיון בהודעות הסגירה, וזאת בטענה כי ההודעות כאמור אינן חלק מחומר הראייתי בתיק.

14. **על ההחלטה לסגור חמשת התיקים מוגש ערר זה.**

15. בפתח הדברים, ולאחר עיון בחומרי החקירה שהועברו לידינו, נטען כי חקירת נסיבות הרג המנוח ופציעתם של השניים האחרים הייתה חקירה מגמתית, שטחית, רשלנית ולקונית, שחתרה למטרה אחת בלבד והינה סגירת התיקים נגד חמשת החשודים.

16. אנו נטען כי ההתנהלות של החוקרים הייתה התנהלות לא ניטרלית ומושפעת משיקולים זרים, אשר חתרה למטרת ביסוס טענת הגנה עצמית בכדי להסיר כל אחריות פלילית מהחשודים ולהימנע מהעמדתם לדין. החקירה שנוהלה לוקה בפגמים ומחדלים רבים, והבאת ראיות חלקיות

המתיישובות בעיקרן עם הטענה של ההגנה עצמית אשר הועלתה על ידי החשודים, וזאת מבלי לנסות להביא ראיות שיש בהן לשפוך אור על האירוע בכללותו, משני צדיו של הרחוב.

17. **עם זאת, ועל אף הפגמים הרבים בחקירה, אנו סבורים כי ישנם די ראיות בכדי לבסס את האשמה של החשודים, ושישנה חובה על פרקליט המדינה להעמידם לדין בגין מעשיהם.** שכן, וכפי שקבעה הפסיקה, ההחלטה להעמיד לדין נדרשת לשניים: סיכוי סביר להרשעה (על בסיס דיות הראיות); ונסיבות העניין בכללותן מתאימות להעמדה לדין (סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982) (ר' בג"ץ 4845/17 **חמדאן נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 28.10.2019)), פס' 25 לפסק דינו של השופט גרוסקוף). בנסיבות העניין, ועל סמך הראיות בתיק, ישנו סיכוי סביר להרשעת החשודים, והן, ישנו אינטרס ציבורי מובהק בבירור אשמתם של אזרחים אשר הביאו לקיפוח חייו של אדם ופציעתם של אזרחים אחרים.

18. **זאת ועוד, ומעבר לעובדה כי על פי חומר הראיות, לא עומדת לחשודים טענת הסיג של הגנה עצמית וכי לא מתקיימים המבחנים שנקבעו על פי הפסיקה בדבר החלת סיג זה, ככל שעולה טענה כאמור דינה להתברר בפני בית המשפט, תוך בחינת ואיזון כלל הנסיבות והראיות הרלוונטיות, ולא בפני הרשות התובעת עצמה.**

19. האמור לעיל מקבל משנה תוקף בשל העובדה כי להכרעה בהתנהלות החשודים ישנה השלכה על שאלות רחבות היקף, הקשורות במישרין לאותם מקרים בהם אזרחים נוטלים לידיהם סמכויות שיטור, שאינן ניתנות להם על פי דין, ומחליטים לפעול תוך הפעלת שיקול דעת עצמאי ככוח משטרה, אף צבאי, ולא כאזרחים שומרי חוק. כך שבמקרה דנן, חומר החקירה מלמד כי החשודים פעלו ככוח משטרה כאמור, וחלקם אף הגיעו באופן יזום לזירת האירוע כשהם חובשים כובע של גורמי אכיפה, מבלי שברור מי הסמיך אותם לפעול כאמור. אף חמור מזה, הם פעלו תוך הפרת ההוראות שנתקבלו במשטרה בזמן אמת "לנתק מגע" ו-"להיכנס לבתים ולנעול דלתות" כעולה מתמלול השיחות למוקד 100.

20. החשודים במקרה דנן, פעלו בניגוד לחוק ובניגוד להוראות **נוהל שימוש בנשק** לעיל; לפיהם; "השימוש בכלי ירייה לצורך הגנה עצמית ייעשה כמוצא אחרון, במידת הזהירות הראויה, כאשר אין דרך אחרת בנסיבות העניין להתגבר על התוקף", כך גם, "פתיחה באש תבוצע, כאמור לעיל, לעבר התוקף בלבד, בירי בודד ומכוון, תוך נקיטת אמצעי זהירות למניעת פגיעה בחפים מפשע, הנמצאים בטווח אש" ו-"אין לפתוח באש לשם הגנה על הרכוש כאשר לא מתלווה לעבירת הרכוש סכנת חיים". בעוד שמי מהחשודים לא ידע להגיד מי מהקהל היווה סכנה עבורם ומי לא, מי יידה אבנים ומי לא, מי ניסה לשרוף רכב ומי לא, הם התייחסו לקהל כאל גוף אחד, ופעלו לירי רנדומלי לעברו מבלי יכולת להבחין במעשים של מי מאנשיו.

21. ועוד, החשודים פעלו גם בניגוד לפקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי (פקודת מטא"ר 06.02.14), "השימוש בכלי ירייה" (3.9.2007); לפיה "ירי באש חיה באוויר לצורך פיזור מתפרעים אסור אלא אם ניתן היתר לכך על ידי המפקח הכללי, ובתנאים ובסייגים שנקבעו בהיתר" (שם, סעיף 3א). משמע, אף לשוטר נדרש אישור מיוחד בכדי לבצע ירי לאוויר לפיזור מתפרעים, על אחת כמה וכמה לאזרח שנוטל את החוק לידיים. גם במקרה שהירי מתבקש למניעת סכנה לחיי אדם, קובע הנוהל כי; "השימוש בכלי ירייה, לפי סעיף זה, ייעשה במידה שלא תעלה על מה שסביר לעשות

למניעת אותה פגיעה, וכך שהנזק, העלול להיגרם, יהיה שקול כנגד הנזק, שאותו מבקשים למנוע" (שם, סעיף 44). כאשר אין חולק כי ירי של 40 כדורים בטווח של מספר דקות, שחלקו אף נעשה באופן רנדומלי לעבר קהל של אנשים, מבלי יכולת לזהות את מקור הסכנה הספציפי, תוך קיפוח חיי אדם ופציעת שניים אחרים, אינו עומד בשום קנה מידה של סבירות.

22. נפרט להלן את עיקר החומר הראייתי בתיק המבסס מעל לכל ספק סביר את הרשעת החשודים ומפריך את טענת ההגנה העצמית שהועלתה על ידיהם, חלקו של כל אחד מששת היורים באירוע, והן הפגמים בהם לוקה חקירת נסיבות הרג המנוח ופציעת השניים האחרים, והכל ביחס לעבירות להלן;

- קשירת קשר לביצוע פשע בהתאם לסעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.
- רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301(א) לחוק העונשין.
- חבלה ופצעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 335(א) לחוק העונשין.
- שיבוש מהלכי משפט לפי ס' 244 לחוק העונשין.

### **טענת ההגנה העצמית:**

23. סייג ההגנה העצמית, כפי שהוגדר בסעיף 34 לחוק העונשין, קובע כי; "לא ישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים". הפסיקה קבעה כי הסייג של ההגנה חל משהתקיימו ששת היסודות להלן; יסוד הנחיצות, יסוד המיידיות, הדרישה כי המעשה נועד "להדוף תקיפה שלא כדין", יסוד הסכנה המוחשית, ההתנהגות הפסולה של התוקף, ויסוד הפרופורציה (ר' ע"פ 5266/05 **בוריס זלנצקי נ' מדינת ישראל** (נבו 22.02.2007)(להלן: "עניין זלנצקי"), פס' 15 לפסק הדין של השופטת ע' ארבל).

24. **בחינת ששת היסודות האמורים, אף על פי החומרים החלקיים והחקירה הלקונית שבוצעה, מובילים למסקנה שאין הסייג של הגנה עצמית קם לטובת החשודים.**

25. הפסיקה קבעה כי שאלת **הנחיצות** נבחנת באופן אובייקטיבי, ולא לפי השקפתו הסובייקטיבית של כל נתקף (ר' ע"פ 4784/13 **ניר סומך נ' מדינת ישראל** (נבו 18.02.2016)), דברי השופט סולברג, פסקה 82 לפסק הדין). יסוד הנחיצות נחלק לנחיצות איכותית הבוחנת האם עמדו בפני הטוען להגנה עצמית חלופות אחרות זולת השימוש בכוח על מנת להתגונן, ולנחיצות כמותית, הבוחנת האם היה באפשרותו של הטוען להגן על עצמו בדרך שפגיעתה בתוקף הייתה פחותה.

26. בנסיבות העניין, התשובה לשתי השאלות הללו תהיה בחיוב. שכן, עמדו לחשודים מספר חלופות להתגונן, בכל אחת מנקודות הזמן השונות באירוע, זולת ירי לכיוון קהל מבלי יכולת להבחין בזהותם של האנשים הנפגעים. החל מהחלופה של לא להיכנס לסיטואציה מלכתחילה, עד לאפשרות להסתלק מהמקום עם התפתחות העימות, ואף אם מרחיקים לכת וטוענים שלא הייתה בפניהם שום אפשרות חוץ מלעשות שימוש בכלי הקטלני של נשק חי, הרי הם יכלו להסתפק ברירות אזהרה באוויר עד להגעת המשטרה למקום.

27. יסוד **מיידיות**, דורש כי מעשה ההתגוננות יתבצע רק מרגע שזה דרוש **באופן מיידי** על מנת להדוף את התקיפה, ויפסק משאינו נדרש עוד להשגת מטרה זו. בהקשר זה יצוין כי, לפי העדויות בתיק לירי לעבר האנשים קדם שיח בין החשודים לבין עצמם, והן בינם לבין נציגי הציבור שנכחו במקום על מנת להחליט איך "לנהל האירוע" עד להגעת המשטרה, כשהם יודעים כי המשטרה הוזעקה וכוחות בדרכם אליהם. בעדותה של גב' [REDACTED] מנכ"לית הגרעין התורני, במשטרה היא אומרת; "... **ראיתי שיש אנשים שירדו עם נשק ואמרו שיש להם נשק ברישיון והם התלבטו אם לירות ירייה באוויר והם התייעצו אחד עם השני מה לעשות**" (עמ' 3, ש' 51-50). עוד אומר מר יוסי הרוש, סגן ראש עיריית לוד, בעדותו במשטרה; "[אחד החשודים] **אמר לי אתה חייב לתת לי אישור לירות ולהגיד לנו מה לעשות, אני אמרתי מה פתאום ושצריך לדבר עם מפקד התחנה**" (עמ' 3, ש' 78-77). אף החשוד [REDACTED] אומר בחקירתו לעניין ההחלטה לביצוע ירי; "**כל הזמן הייתה התלבטות מה לעשות**" (עמ' 6, ש' 106). עדויות אלה מעידות באופן ברור ביותר כי לא הייתה סכנה מיידית על חיי אדם כלשהו המחייבת תגובה מיידית. הפריבילגיה של הרהורים וההתלבטות ניתנת לאלו שפועלים מתוך הפעלת שיקול דעת רציונלי, ולא לאלו שפועלים מתוך חשש לחייהם.

28. ביחס לדרישה כי המעשה נועד "**להדוף תקיפה שלא כדין**", ולפי עניין **זלנצקי** לעיל, יסוד ה"הדיפה" מבטא את הדרישה כי המעשה נשוא הסייג הוא מעשה התגוננות מפני **תוקף ולא מעשה שאופיו התקפי**. על כן, ירי רנדומלי, לעבר קהל רחב, מבלי יכולת להבחין **בתוקף ספציפי**, תוך סיכון חייהם של כלל האנשים שמעדו במקום במרחקים שונים וללא שהיוו כל סכנה עבור החשודים, אינה יכולה להיכנס לגדרי ההגנה עצמית. ואכן, אף אחד מהיורים לא ידע להגיע מה המנוח חסונה שעמד במרחק של כ- 70 – 100 מטר מהם, עשה בזמן האירוע, והאם הוא היווה סכנה עבורם, או כל חטאו שהוא עמד במקום. החשודים אף לא תיארו בעדויות שלהם שום תיאור של מי מהאנשים שעמדו בצד השני של הרחוב, לא נראות, לא פרטי לבוש, ולא כלום- כי הם לא חשו סכנה מתוקף ספציפי. תחושת הסכנה הייתה ערטילאית ולא מוחשית ובניגוד מוחלט להלכה הפסוקה.

29. יסוד הסכנה **המוחשית** לחייו, חירותו, גופו, או רכושו של המתגונן או של זולתו, מחייב כי הסכנה שמפניה מתגוננים לא תהיה ערטילאית או רחוקה, כי אם סכנה ממשית שקיימת הסתברות גבוהה שתתממש. העדויות בתיק מתארות כי שתי הקבוצות היו במרחק של **עשרות מטרים אחת מהשנייה**, שלא הייתה עדות אחת שציינה מרחק הפוחת מ- 20 מטר בין שתי הקבוצות במהלך האירוע. זאת ועוד, עיקר הפגיעה על ידי הקבוצה שעמדה בצד השני של הרחוב הייתה ברכוש, ולא בגופו של אדם. אף במהלך האירוע כולו, לא היו עדויות על נפגעים בקרב המתכנסים מלבד פגיעתו של [REDACTED] אשר נפגע בעודו מנסה להזיז רכב שהחנה בצד, שהצעירים ניסו על פניו להשחיתו.

30. ביחס ליסוד השולל את תחולת ההגנה במקרה שבו המתגונן הביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא **צופה מראש** את אפשרות התפתחות הדברים, וכפי שפורט לעיל, **החשודים הכניסו את עצמם לעימות בעוד שהם צופים את ההתפתחות של העימות ומתכוונים לה על ידי נשיאת נשק**. כך למשל, [REDACTED] תושב שכונת ציפורן, הצטרף למתכנסים כשהוא חמוש לאחר שסיים **משמרת שמירה** אותה ארגנו בשכונה על רקע האירועים בלוד. משמע, הוא צפה עימות בשכונה שלו ולכך התכוון. זאת ועוד, שני החשודים האחרים, [REDACTED] ירדו לרחוב עם **מטרה ברורה ומכוונת** – לעשות שימוש בנשק שיש ברשותם, ואין חולק כי הם צפו מראש את ההתפתחות של האירוע.

31. לבסוף, וביחס ליסוד הפרופורציה, ולדברי השופט קרא בבג"ץ 4845/17 **חמדאן נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 28.10.2019): "בעוד חמשת היסודות הראשונים הם עובדתיים, תנאי הפרופורציה הוא נורמטיבי ונקבע על ידי בית המשפט" (שם, פסקה 31 לפסק דינו של השופט קרא). לפי עניין **זלנצקי לעיל**, יסוד הפרופורציה מתמקד בהבטחה כי מעשה ההתגוננות לא יגרום רעה גדולה יותר מזו שהמתגונן ביקש למנוע, ובוחן את הסבירות של התגובה להדיפת ההתקפה בנסיבות העניין. בחקירתו במשטרה, מעיד החשוד [REDACTED] כי במהלך האירוע הוא החליט לבצע ירי באוויר אותה כינה בחקירתו **ירי הרתעתי והפגנתי**. דהיינו, אף על פי תפיסת עולמו של החשוד עצמו, אין המדובר בירי של הגנה עצמית. אין מדובר בירי של הדיפת התקפה, אלא בירי יזום, המעיד על לקיחת החוק לידיים, וביצוע פעולות שאף שוטר על מדים צריך אישור מפקד לביצועה. ירי מסוג זה, אליו הצטרפו יתר החשודים, ויחידו ירו כ- 40 כדורים, אינו יכול לעמוד בשום מבחן של פרופורציונאליות, והוא מחייב העמדה לדין והכרעה שיפוטית בנסיבותיו.

32. לכן ולפי העדויות שנגבו, ועל אף המתיתחות הרבה שציירה את האירוע, לא נוצרה סכנה מיידית ומוחשית לחיי מאין דהוא במהלך האירוע שהצדיקה את הירי הקטלני של החשודים הנ"ל לעבר המנוח חסונה שלא יצר שום סכנה לחיי אדם או לרכוש כלשהו; וכי הסיפא של סעיף 34 לחוק העונשין הקובעת "ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים" שוללת מכל וכל את סיג ההגנה העצמית במקרה דנן.

33. נוסף לאמור ומעבר לו, אנו נטען כי נסיבות העניין מקיימות את הוראות תיקון 39 לחוק העונשין, דוקטרינת כניסה מרצון למצב של התגוננות, השולל את סיג ההגנה העצמית ממי שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את התפתחות הדברים (מרדכי קרמניצר "כניסה מרצון למצב של התגוננות" משפטים כט 445 (2018), עמ' 469). (יורחב בהמשך). הלכה ארוכת שנים היא כי אין לדון בטענת התגוננות במנותק מן האירועים שקדמו למעשה ההתגוננות. חובה היא על אדם למנוע היווצרות סכנה מראש, ולהימנע מלהביא עצמו מיזמתו למצב שממנו צפויה הסכנה. (ר' למשל: ע"פ 410/71 **מרדכי הורוביץ נ' מדינת ישראל**, כו(1) 624 (1972)).

### החלק של כל אחד מהחשודים באירוע:

#### החשוד [REDACTED] – חשוד מס' 1:

34. עיון בחומר הראיות, לרבות; חקירת החשוד מיום 11.05.21, העדות של עד הראיה מר [REDACTED] מיום 11.05.21, ההודעות של החשודים האחרים, תיעוד פריקת הטלפון, חו"ד נשק, פלט שיחות למוקד 100 ועוד, מובילות למסקנה חד משמעית כי [REDACTED] (להלן: "חשוד מס' 1") הינו **חשוד מרכזי** בהרג המנוח חסונה, ופציעת [REDACTED] וכי ישנם מספיק ראיות להעמדתו לדין בגין מעשיו.

35. חשוד מס' 1 הינו תושב רחוב ציפורן, והוא חבר בקבוצת הווטסאפ השכונתית "שכונה בסטייל" (להלן: "קבוצת הווטסאפ") שם נקשר הקשר לביצוע המעשים של חלק מהחשודים. עיון בדו"ח פריקת הטלפון הנייד של חשוד מס' 1, שבוצע ביום 12.05.21 על ידי החוקר חאתם דרויש, עולה כי

בערב של האירוע שעה 00:37 נשלחה לקבוצת הוואטסאפ הודעה מאת אדם בשם [REDACTED] (שלא אותר או זומן לעדות חרף החשד שהוא שידל אחרים לביצוע פשע), בה הוא מדווח על רעולי פנים המסתובבים ברחוב החשמונאים.

36. רק בשעה 00:47 חשוד מס' 1 כתב בקבוצת הוואטסאפ כי הוא יוצא להציץ מהחנייה, ודווח כי זרקו עליו אבנים. החשוד ירד לרחוב לאחר שעה 00:47, כאשר ההרג של המנוח והפציעה של השניים האחרים הייתה סביב שעה 01:00. משמע, ישנה סמיכות זמנים בין ההגעה שלו למקום לירי לעבר האנשים, מה שמעיד על הכוונה שבמעשיו, ועל ההחלטה שגמלה בלבו לפגוע באחרים.

37. לפי העדויות בתיק, המנוח נורה למוות מספר שניות לפני הגעת כוחות המשטרה למקום. דאז חשוד מס' 1 עזב את המקום ועלה לביתו, התקלח והחליף בגדים. משמע הוא שיבש הליכי חקירה, ולא חשב לרגע לדווח למשטרה על השימוש אשר עשה באקדחו המורשה, חרף נוהל השימוש בנשק.

38. כאשר נשאל בחקירתו אם לא הייתה דרך אחרת לפעול בנסיבות העניין, ענה חשוד 1; "מבחינתי המדינה נתנה לי אקדח בדיוק לסיטואציה כזאת" (חקירת החשוד, עמ' 6, ש' 114), עוד אומר; "כחלק ממה שלמדתי ומניסיוני הצבאי בעבר בסיירת וכאזרח זו הדרך הנכונה לתפעל את האירוע" (חקירת החשוד, עמ' 6, ש' 124).

39. חשוד מס' 1 הופלל על ידי עד ראיה בשם [REDACTED] אשר נכח במקום השקיף על האירוע מגבעה סמוכה. עד הראיה פנה מיוזמתו לשוטרים אשר הגיעו לזירת האירוע מיד אחריו, ומסר עדות ברחוב סביב שעה 03:00 לפנות בוקר. עד הראיה מתאר בעדותו את מעשי החשודים במהלך האירוע ואומר; "כל דקה בערך היו יריה או שתיין מאותו הכיוון, מכיוון הפנייה הראשונה שמאלה שמאלה מהכיכר" (תמלול עדות [REDACTED] מיום 11.5.21, עמ' 1, שורה 11-12). הוא ממשיך ומתאר את הירי שהיה באוויר, ואומר; "הבחור הזה שירה באוויר אני מכיר אותו הוא שכן קוראים לו [REDACTED] [חשוד מס' 1]" (תמלול, עמ' 1, שורה 15-16). העד מתאר כי בכל רגע שחשוד מס' 1 הפסיק לירות, אדם אחר שירה אתו המשיך את הירי. העד מתאר בעדותו איך חשוד מס' 1 ועוד שני בחורים עם חולצות שחורות יצאו מהרחוב משמאל לכיכר, כיוונו לכיוון הערבים שרצו אליהם עם אבנים, והתחילו לירות לכיוון שלהם (תמלול העדות, עמ' 1, ש' 22-24). העד מתאר כי חשוד מס' 1 והשניים האחרים ירו 15-20 יריות יחד. העד מתאר את הפצועים מהירי ואומר כי בחור אחד נפל 20 מטר מחשוד מס' 1 ושאר היורים, וכי הפצוע השני נפל ליד הכיכר. העד מעיד כי לאחר הירי, חשוד מס' 1 והשניים האחרים ברחו פנימה לכיוון הרחוב.

40. כשנשאל העד אם הייתה סכנה לחשוד מס' 1 ומי שהיה אתו, ענה: "עמדו שם עוד אנשים ולא ברחו ולא זזו" (תמלול עדות, עמ' 2, ש' 35). הוא לא נקב בדבר וחצי דבר המעיד על סכנה מיידית ולא תיאר מצב לא במישור הסובייקטיבי ולא האובייקטיבי שלפיו החשוד מס' 1 היה במצב של סכנה מוחשית.

41. להמחשת הכשלים החמורים בחקירה, יצוין כי עד הראיה, מר [REDACTED] לא זומן למסדר זיהוי כלשהו על מנת להצביע על שני היורים האחרים, הסרטונים והתמונות אותם צילם במצלמת הנייד



שלו במהלך האירוע ואשר הועבר בזמן אמת לחוקר אולג, לא נאספו כחומר חקירה בתיק, והוא לא זומן להמשך עדות או לשאלות נוספות.

42. על סמך הודעה מפלילה זו, חשוד מס' 1 נעצר ביום 11.05.21 סביב שעה 06:30 לפנות בוקר מביתו ברחוב ציפורן, וכלי הנשק שלו נתפס, לרבות מחסנית ובה שבעה כדורים. חשוד מס' 1 נחקר באותו יום שעה 09:30, ובחקירתו הוא מודה כי ביצע ירי מהנשק שלו, אף מודה כי הוא לא ביצע ירי לאוויר בלבד, אלא גם כיוון למטה, לעבר האנשים עצמם, ועוד לעבר אלו שהיו במרחק גדול ממנו, באומרו; ".... אני יריתי לכיוון למטה אבל קשה לכוון ממרחק כזה, הם היו בערך 80 מטר ממני" (העדות מיום 11.05.22, עמ' 4, ש' 44). הוא אף אינו שולל קשר בין הירי אותו ביצע לבין נפילת ההרוג, לטענתו; "לא ראיתי משהו שנפל אבל אחר כך ראיתי אותם מרימים משהו מהרצפה ושתי דקות אחר כך הגיעה המשטרה" (חקירת החשוד, עמ' 4, ש' 45). (יצוין כי, גם החשוד [REDACTED] העיד בחקירתו כי חשוד מס' 1 ירה לכיוון האנשים במהלך האירוע).

43. חשוד מס' 1 טוען בחקירתו כי במהלך האירוע הייתה לה מחסנית מלאה, שלא החליף אותה. טען כי, בסך הכול ירה במהלך האירוע 10 – 12 יריות, כאשר 8 מהם היו באוויר, והוא ירה פעמיים לכיוון קבוצת; כדור אחד או שניים בכל פעם מהם (חקירת החשוד עמ' 5, ש' 89-82). המחסנית אשר נתפסה בביתו הכילה 7 כדורים, כאשר מחסנית מלאה מכילה 17 כדורים (חקירת החשוד, עמ' 5, ש' 94). משמע, ובהנחה כי הוא אכן לא החליף מחסנית במהלך האירוע, הוא ירה 10 כדורים, במהלך האירוע. בחו"ד מומחה מיום 17.06.21, אשר בדק את 36 התרמילים אשר נמצאו בזירת האירוע, נמצא כי 8 מתוכם נורו מאקדחו של חשוד מס' 1. שכאשר הטיח בו החוקר בחקירתו שירי אינה תוגבה פרופורציונאלית לזריקת אבנים, המענה שלו היה "בצבא לימדו אותנו שמחבל מנסה להרוג אותך לא בורח" (תמלול חקירת החשוד, עמ' 33, שורה 4-5).

44. עיון בחומר החקירה מעלה שורה של כשלים חקירתיים בתיק, הן ביחס לחשוד זה, אך גם ביחס ליתר החשודים. החשוד מס' 1 נחקר פעם אחת בלבד ביום 11.05.21, ושוחרר ממעצרו בבוקר של 13.05.21, אף לפני שנתקבלה חו"ד נשק בעניינו (אשר נתקבלה רק ביום 02.06.21), מסדר זיהוי אחד לא בוצע. עימות אחד לא בוצע. השלמת חקירה אחת בעניינו לא בוצעה. אף יתרה מזו, העד לא נשאל בחקירתו על פרטי הלבוש שלו, השוטרים שהגיעו לביתו לא אספו את החולצה אותה לבש במהלך האירוע. יצוין כי, הפצוע [REDACTED] אשר לפי חו"ד מעבדת נשק נורה מאותו אקדח שהרג את המנוח, מתאר בעדותו את היורים באומרו; "אני זוכר שהוא רזה, לא שמן, בינוני...אני זוכר שהוא היה לובש חולצה שחורה, ואני זוכר שאחד מהם שם כיפה, השני לא זוכר" (חקירת הפצוע מיום 12.05.21, עמ' 2, ש' 1-3). עד זה לא זומן לחקירה נוספת, לא ביצעו אותו מסדר זיהוי ולא בוצעה השוואה לתיאור שנתן מול מאפיינים מי מהחשודים.

45. כחלק מכשלי החקירה המובהקים היא חוות הדעת של בדיקת הנשק שהנותן שלה אף סירב בתחילה כפי שיפורט בהמשך לבצע בדיקה כלשהי על מנת לא להביא להפללת מאין דהוא. מדובר בחו"ד לקונית, אשר מפרטת אך ורק את הממצאים של הבדיקה מבלי שפורט מהלכה. וזאת בניגוד לפסיקה אשר מחייבת מסירת חו"ד מפורטת להליך הבדיקה עצמו, תוך ציון נקודות ההשוואה שנמצאו בקליעים ובתרמילים, כאשר הפסיקה קבעה כי: "על המומחה להכניס את השופט לסוד

מומחיותו, לגלות לפניו גם את החיובי וגם את השלילי שבממצאיו ולשתף את בית-המשפט בהתלבטויותיו" (ע"פ 410/72 מדינת ישראל נ' אסעד עלי קיזל, כח(1) 256(1973)).

#### **החשוד [REDACTED] חשוד מס' 2:**

46. החשוד [REDACTED] (להלן: חשוד מס' 2) הינו בעצמו גם תשוב שכונת ציפורן. הוא מעיד כי הוא "הצטרף לקבוצה ששרה ורקדה עם דגלים בעקבות יום ירושלים" (החקירה שלו מיום 11.05.21, עמ' 2, ש' 4-5) וזאת לאחר שסיים "סבב שמירה סביב השכונה בין השעות 23:00 – 00:00" (חקירת החשוד, עמ' 1, ש' 2-3). הוא היה מודע למתיחות אך בכל זאת בחר להצטרף לקבוצה ששרה ורקדה בכיכר באמצע כל המצב הקאוטי בעיר.

47. חשוד מס' 2 מתאר את השיח שהיה בין היורים טרם ביצוע הירי, ואומר; "באיזה שלב שאלו אני חושב את יוסי [הכוונה יוסי הרוש] מה לעשות איפה עובר הגבול אבל הוא לא ענה הוא רק אמר שהמשטרה מגיעה" (שם, עמ' 3, ש' 17-18). עוד מעיד כי; "..... אני לא זוכר מה אמרנו בקבוצה בדיוק אבל היה ברור שהסכנה ברורה, והוחלט לירות ירי לכיוון המתפרעים על מנת לעצור את הסכנה. מישחו הזהיר לא לירות אחד על השני ואז ירינו כולנו יחד, לא זוכר כמה היינו" (עמ' 3, ש' 19-21)

48. חשוד מס' 2 מעיד כי ירה רק כדור אחד במהלך כל האירוע, וכי כיוון "מעבר הראשים" של הקבוצה כלומר באוויר" (שם, עמ' 3, ש' 20) כאשר נשאל על ידי החוקר מדוע בכל זאת החליט לירות מעל לראשם של הקבוצה כאשר נקבלה החלטה לירות לכיוון האנשים ענה; "שאתה רואה במשך הרבה זמן איך דברים מתנהלים אתה מעדיף לבדוק את עצמך וישנה דילמה שהיא לא פשוטה בראש בגלל זה יריתי כדור אחד" (עמ' 4, ש' 43).

49. העדות של החשוד מס' 2 ממחישה בוודאות לא רק שהייתה החלטה לירות שנתקבלה יחד על ידי כלל החשודים אלא גם שההחלטה הייתה כן לירות לכיוון ההמון ולא להסתפק בירי לאוויר, וכי החשודים ביצעו בפועל לירי לעבר הקבוצה של האנשים שנכחו באזור הכיכר. חשוד מס' 2 מכנה את הפעולה שביצעו "ירי הרתעתי". הוא טוען כי הוא נמנע מלירות לכיוון של האנשים, וכשנשאל למה החליט לירות לאוויר ענה; "כל אחד חווה את הסיכון באותה שנייה אולי בצורה שונה" (תמלול העדות של, עמ' 20, ש' 8).

50. יצוין כי, בדו"ח פריקת הטלפון של חשוד מס' 2 מיום 20.05.21 נרשם כי נמצא בנייד שלו חומר מצומצם בלבד (אין יומן שיחות, אין יומן הודעות), משמע קיים חשד כבד למחיקת תוכן מכוונת מהנייד שלו, ובכך, לשיבוש הליכי חקירה.

51. הנה כי כן, מעשיו של החשוד מס' 2 מעוררים למצער אשם בדבר שימוש בנשק שסיכן חיי אדם ושלא כדין וכי גם פעל בצוותא במעשה בלתי חוקי שגרם לפציעת אנשים ולהריגתו של המנוח חסונה והוא גם מעורב בשיבוש החקירה.

### החשוד – חשוד מס' 3:

52. החשוד [REDACTED] (להלן: חשוד מס' 3) גם הוא תושב רחוב ציפורן, וחבר בקבוצת הוואטסאפ "שכונה בסטייל". לפי דו"ח חיפוש בנייד שלו מיום 13.05.21, שנעשה על ידי החוקרת בר פלד, עולה כי לקבוצת הוואטסאפ השכונתי הגיעה בשעה 00:38 הודעה מאחד מחבריה בשם [REDACTED] בה הוא קורא: "אנשים עם נשק, אנשים עם נשק, לרדת, מי שעם נשק לרדת, ערבים מתפרעים פה". חשוד מס' 3 נענה לקריאה, וסביב שעה 00:45 לטענתו ירד לרחוב כשהוא חמוש עם נשקו.

53. חשוד מס' 3 מעיד כי ביצע ירי לכיוון האוויר. לתיאורו; כאשר הערבים היו רחוקים מהם היו במרחק של 150 מטר וכשהיו קרובים היו במרחק של 30-50 מטר מהם (חקירת החשוד, עמ' 4, ש' 42-45). לטענתו, הוא ירה 7-8 כדורים במהלך האירוע, וכי לא היה בקו הקדמי. במענה לשאלת החוקר, הוא מתאר בעדותו את השיח בין החשודים במהלך האירוע, ואומר: "רק אומרים שזהו שאין מישהו לפנינו, רק מדברים דברים מבצעי להבין מה עושים ולחשוב מה עושים" (חקירת החשוד, עמ' 6, ש' 103). הוא מתאר בעדותו שלו במשטרה כי הערבים היו זורקים לעברם בקבוקי תבערה, אך עיון בתמלול השיחות שלו למוקד 100 מעלה כי הוא הזכיר בזמן אמת זריקת אבנים לעברם בלבד.

54. חשוד מס' 3 מפליל בעדותו את חשוד מס' 1, ומעיד כי חשוד מס' 1 יחד עם חשוד נוסף, שאינו מכיר משום שהוא לא מהשכונה שלהם, ירו לכיוון האנשים (חקירת החשוד, עמ' 6, ש' 115). כמוכך, לא נערך שום מסדר זיהוי במטרה לעמוד על זהותו של האחר, ולא נעשה שום ניסיון על ידי המשטרה לברר את זהותו.

55. הנה כי כן גם סגירת תיקו של חשוד מס' 3 על ידי המשטרה לא הייתה מוצדקת שכן גם הוא מעורב בשימוש בנשק קטלני שסיכן חיי אדם ופעל בצוותא במעשה בלתי חוקי שגרם לפציעת אנשים ולהריגתו של המנוח חסונה וכי גם הוא מעורב בשיבוש הליכי משפט.

### החשוד – חשוד מס' 4:

56. [REDACTED] (להלן: "חשוד ס' 4"), אינו תושב שכונת ציפורן, אלא הוא הגיע לאזור כיכר הפרחים סביב שעה 23:00, בכדי לרקוד ולשיר עם דגלים (חקירת החשוד, עמ' 2, ש' 5), וזאת כשהוא חמוש. חשוד מס' 4 מעיד בחקירתו כי: "על מנת להרתיע דרכתי את הנשק בהפגנות, כיוונתי למעלה ב 60 מעלות ויריתי כדור אחד, ואז לא זוכר אחרי כמה זמן יריתי באותו אופן בפעם השנייה" (עמ' 3, ש' 11-13). אף לשיטתו ולתפיסת עולמו של חשוד מס' 4, הירי אותו ביצע לא היה ירי של הגנה עצמית, אלא לתיאורו ירי של "הפגנותיות" בפני קבוצה של צעירים אשר לטענתו זרקו עליהם אבנים. הוא מעיד כי הוא ירה שני כודים במהלך האירוע, וטוען כי הירי היה לכיוון האוויר.

57. תוכן עדותו בלבד, טרם בחינת יתר הראיות, אינו מצדיק בשום פנים ואופן את סגירת תיק החקירה נגדו. חשוד זה גם הוא כמו שאר החשודים לעיל, השתמש בנשק קטלני שסיכן חיי אדם שלא כדין, פעל לשיבוש הליכי משפט ופעל בצוותא במעשים בניגוד לחוק העונשין שגרמו לפציעת אנשים ולהריגתו של המנוח חסונה.

## **החשוד [REDACTED] חשוד מס' 5:**

58. החשוד [REDACTED] (להלן: חשוד מס' 5) גם הוא אינו תושב שכונת ציפורן, אלא הגיע למקום, לפי עדותו, כי חבר שלו, שאינו זוכר את שמו, הזמין אותו להצטרף לחגיגת יום ירושלים בכיכר הפרחים (חקירת החשוד, עמ' 3, ש' 7). מאחר וידע כי פרצו מהומות בלוד הגיע למקום כשהוא חמוש עם נשק ומחסנית בה 13 כדורים חקירת החשוד במשטרה, עמ' 3, ש' 8-10). לעדותו, הוא הגיע לכיכר הפרחים סביב שעה 00:15 – 00:30 (שם, עמ' 3, ש' 14). הוא מתאר כי קבוצה של ערבים, 3-4 אנשים, התחילו לזרוק לעברם אבנים (שם, עמ' 3, ש' 15), ואמר: **"בני הנוער שהיו לידי החזירו אבנים לכיוונם"** (שם, עמ' 3, ש' 16). טוען בעדותו כי בשלב זה בוצע ירי אזהרה לאוויר, שאינו יודע מי ביצע אותו, ועל כך הוא דיווח למשטרה (שם, עמ' 3, ש' 17-18).

59. גם לשיטתו, תחילתו של האירוע הייתה **בירי אזהרה** על ידי החשודים, ובפרט על ידי חשוד מס' 4, אליו הצטרף לאחר מכן חשוד מס' 5, כתגובה על זריקת אבנים. כאשר חשוד מס' 5 מעיד כי הוא ירה 13 כדורים עד שנגמרה לו המחסנית, בעודו עומד עם יתר חבריו במרחק של 50 מטר מהקבוצה השנייה על מנת להימנע מעימות (שם, עמ' 3, ש' 24-25). **הוא מאשר באופן חד משמעי כי הירי אשר בוצע מהנשקים שלהם לא היה ירי של הגנה עצמית.**

60. הוא טען בחקירתו כי כיוון לעבר האנשים אך לא ירה, כנשאל למה לא ירה טען כי: **"עדיין היה מרחק גדול ביני לביןם, וחששתי לפגוע במשהו שבסופו של דבר אני איחקר על כך, למרות שמן הראוי היה לפגוע בהם בתחילה ואולי אז היו נסוגים ונזקים היו יותר קטנים"** (שם, עמ' 5, ש' 80). וכאשר נשאל מה היה שונה בפעם השנייה כשכוון לעבר האנשים, ענה כי: **"זה היה שהם באו להצית את הרכב"**. לא ידעתי מה היו ההשלכות. הרגשתי יותר מאוים, **חשבתי לירות לכיוון הרכב"** (עמ' 5, ש' 83). **חשוד זה לא מזכיר בעדותו שהיתה סכנה מוחשית לפגוע בחיי אדם והיא מתייחסת לפגיעה ברכב**. כאשר נשאל בחקירתו למה ביצע ירי הוא ענה **"הזהרה והרתעת התוקפים, שידעו שיש לנו נשק ולהרתיע אותם. אף פעם לא ביצעתי ירי מחוץ למטווח זו פעם ראשונה"** (שם, עמ' 4, ש' 58).

61. הנה כי כן עדותו הוא מנוגדת לנימוק בדבר סגירת תיק החקירה נגדו שכן הוא מודה בפה מלא כי הירי לא היה ירי של הגנה עצמית. וכי גם הוא מעורב בירי שלא כדין שגרם סיכון לחיי אדם והוא פעל בצוותא לפציעת אנשים ולהריגתו של המנוח חסונה שלא כדין וכי כמו האחרים הוא שיבש הליכי משפט.

## **דיני שותפות- ביצוע בצוותא:**

62. אנו נטען כי מכוח דיני השותפות, ובפרט לפי סעיף 29(ב) לחוק העונשין, יש להעמיד לדין את כל החשודים בגין המעשים, שכן, וכלשון החוק: **"המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר"**.

63. הפסיקה קבעה כי, העמדה לדין והרשעה אפשרית אף מבלי שנודעה זהותו הספציפית של זה לגרם בפועל להרג. בהקשר זה ע"פ 8407/05 **נמרוד אביכזר נ' מדינת ישראל** (נבו 05.07.2007), שם נקבע כי ההרשעה כמבצעים בצוותא אינה מבוססת על ייחוד תפקיד מסוים לכל אחד מחברי החבורה,

אלא על כך שמדובר בפעולה משותפת בתכנית כוללת להגשמת הפעילות העבריינית, שכן, חוק העונשין שם את הדגש על היותו של המבצע בצוותא חלק מהעשייה העבריינית הכוללת, להבדל מחלקו המדויק בביצוע פעולה זו או אחרת. ולפיכך, אף ללא ידיעה מדויקת מיהו היורה, אינה מכרסמת במעמדם כמבצעים בצוותא. הפסיקה קבעה כי אין הנדרש כי תהיה שם תכנית מסודרת לרצח על מנת להטיל הרשעה, אלא היא הסתפקה אף בתכנית כללית שמתדרדרת לקיפוח חיי אדם, בהקשר זה נפנה לע"פ 7637/05 שלמה יוסף נר מדינת ישראל, פסקה ז(3):

" כללם של דברים, אין לטעות בפרשנות הפסיקה כאילו מדובר בדרישה של תכנית "מסודרת", עם תיק פעולה, אלא במציאות חיים העלולה להיות מתגלגלת - מתכנית זדון "כללית" המתורגמת לפעולה אלימה (בענייננו בצירוף כלי משחית), ומידרדרת לקיפוח חיי אדם. החובר לחבורת עבריינים ב"מפעל" אלים יידע, כי עלול הוא להילכד ברשת עבירה מתגלגלת, בתוך מסכת האירוע. " (שם, עמ' 18).

64. כאמור, החשודים קשרו קשר לביצוע מעשיהם באמצעות קבוצות הווטסאפ השונות, אשר תוכנם לא נמסר לעיון המשפחה, חרף היותם קבוצות גדולות עם מספר רב של משתתפים, ולא מתעדות שיחות פרטיות. אך בכל זאת, ניתן היה להתרשם מרוח הדברים שהלכו בתוך הקבוצות האלו מהמזכרים של השוטרים אשר ביצעו פריקת טלפונים, ומתגבר החשש כי יש בתוכן של שיחות אלו משום הפללה למעורבים.

65. זאת ועוד, ועל פי העדויות של החשודים עצמם, ואחרים אשר נכחו בזירה, בין החשודים לבין עצמם היה שיח רציף לאורך האירוע עצמו, תיאום מלא של הפועלות שלהם, לקיחת החלטות משותפות ובדיקה שלבית לאופן ניהול האירוע המתבקש בנסיבות העניין. כשכל זה נופל לשיטתנו לגדר תכנית עבריינית, שהובילה בסופו של יום לקיפוח חיי אדם ופציעתם של שניים אחרים.

### **התנהלות החקירה – חשד לשיקולים זרים:**

66. אנו נטען כי החקירה נוהלה בצל התערבות ושיח פוליטי רחב סביבה, אשר על פניו היוו לשיקולים זרים אשר זיהמו את החקירה. בהקשר זה יוזכרו דבריו של השר לביטחון פנים דאז, עו"ד אמיר אוחנה, אשר צייץ יממה לאחר האירוע בחשבון הטוויטר האישי שלו; "מעצר היורה בלוד וחבריו, שפעלו ככה"נ בהגנה עצמית, הוא נורא. גם אם יש דברים שהציבור עדיין לא יודע, אזרחים שומרי חוק הנושאים נשק הם מכפיל כוח בידי הרשויות, לניטרול מידי של איום וסכנה. מעצר/שחרור אינם נתונים להחלטת שר הבט"פ. לו כך היה - היו משוחררים. טוב תעשה מע' האכיפה אם כך תנהג".

67. עולה חשש כי השר אוחנה, או אחרים, התערבו באופן ישיר והפעילו לחצים על החוקרים הממונים על החקירה. בסרטון המתעד את חקירתו של החשוד [REDACTED] מיום 12.05.21, ולאחר סיום החקירה נשכחה המצלמה דלוקה, ותועדה שיחה בין החוקרים [REDACTED] וחוקר נוסף, בה החוקרת [REDACTED] מלינה על כך שראש מעבדת נשק מסרב לבצע בדיקת נשק בתיק, ומותח ביקורת

על סיווג התיק כתיק רצח (השיחה המתועדת בין השעה 2:03:58 – 1:59:57). החוקרת הביעה תסכול רב מזה שראש מעבדת הנשק ציין בפניה כי הוא אינו בודק שום מוצג בתיק הזה, ואף כאשר ביקשה ממנו לבדוק קליע אחד לפחות, אמר בפניה "אני לא בודק עד שיש לך כתב אישום" (דקה 1:59:57 – 2:00:23). עוד אומר ראש מעבדת נשק בתגובה לטענתה כי צריכים את הבדיקה בכדי לדעת מי ירה; "יש לך את הגרסאות שלהם" (דקה 2:00:37 – 2:00:29), "אנחנו משלמים מלא כסף על הבדיקות, הבדיקות בתיק הזה בתעדוף האחרון שלי" (דקה 2:00:54 – 2:00:48).

68. החוקרת מספרת בתיעוד כי לאחר משא ומתן מול ראש מעבדת נשק הוא הורה לה לשלוח לו את הנשק של החשוד המרכזי בלבד, ורק אם הוא לא מתאים ממשיכים ובודקים את השאר, וייעץ לה לשחרר את החשודים עד לקבלת תוצאות הבדיקה, וכך נעשה בפועל, החשודים שוחררו ממעצרים ביום 13.05.21, באותו יום הועברו הנשקים לבדיקת המעבדה, כאשר בדיקת הנשק התקבלה רק ביום 02.06.21, וחוי"ד לעניין התרמילים שנמצאו במקום התקבלה רק ביום 17.06.21.

69. התנהלות זו מחשידה מאוד, שאף החוקר [REDACTED] עצמו בסרטון המתועד הביע תמיהה מההתנהלות של ראש מעבדת נשק וציין כי זו פעם ראשונה בה הוא נתקל בהתנהלות כזו בתיק רצח, כאשר בדיקת נשקים היא הפעולה הקריטית ביותר בתיק מסוג זה (דקה 2:02:42 – 2:02:30). עוד אמר החוקר [REDACTED] על הסירוב של ראש מעבדת נשק לבדוק את הנשקים; "אה באמת, שיגיד את זה לשר שמבקש עדכון כל עשר דקות מה קורה בתיק" (דקה 2:00:59 – 2:00:55).

70. האמור לעיל מעלה חשש כבד לכך שהחקירה הייתה מושפעת משיקולים זרים, ולא נוהלה דרך המלך תוך חתירה לגילוי האמת, עת שהחוקרים היו נתונים תחת לחצים פוליטיים אשר התוו את מהלך החקירה ותוצאותיה.

#### פגמים בחקירה:

71. עיון בחומר החקירה שהועבר לידי המשפחה מעלה כי פעולות חקירה מהותיות ביותר, אשר בכוחן לשפוך אור על נסיבות הרג המנוח ופציעתם של השניים האחרים לא בוצעו כלל וכלל, בין אם זה נעשה במתכוון ובין אם ברשלנות. להמחשה:
- כל אחד מחמשת החשודים נחקר חקירה אחת בלבד, מבלי שנדרש שוב להשלמה של חקירה או לכל שאלה נוספת מעבר לחקירה הראשונה.
  - שום עימות לא בוצע בין החשודים, אף אם כי היה מקום לחדד שאלות כה מהותיות, כגון הכיוון אליו בוצע הירי, בין אם זה היה ירי לאוויר או לעבר האנשים.
  - שום מסדר זיהוי לא בוצע, חרף קיומן של עדויות על חשודים אשר ביצעו ירי לכיוון האנשים. כך גם לא בוצעה שום הובלה והצבעה, אן שחזור של האירוע.
  - סרטונים שצולמו ממצלמות של אנשים שנכחו במקום האירוע לא נאספו במסודר כחלק מחומרי החקירה.
  - פעולת חקירה בסיסית לקביעת המרחק ממנו בוצע הירי לעבר המנוח והשניים האחרים לא בוצעה בתיק, משלא הועברו פרטי לבוש של המנוח לבדיקת מז"פ לצורך הקביעה כאמור. רק לאחר פניית הח"מ לעניין טווח הירי נעשה בירור מול מז"פ, והתקבלה תשובה לקונית לעניין העדר אפשרות לבצע בדיקה כאמור, כאשר אנו חולקים על טענה זו.

72. סגירת התיקים נעשתה בהסתמך על טענת הגנה עצמית אותה העלו החשודים במהלך חקירתם, מבלי שזומן לחקירה מי מהאנשים שהיו בצד השני של הכיכר, התושבים הערבים המתגוררים בבניינים הסמוכים לכיכר ברחוב החשמונאים, או התושבים הערבים שהתקשרו למשטרה כדי לדווח על האירוע.

73. לא נבדקה סוגיית תיאום עדויות. חמשת החשודים קיבלו ייעוץ טרם חקירה מאותו עורך דין, ולא במקרה על כן שהגרסאות שלהם מסונכרנות למדי, אף הן מכילות פרטים שלא עלו משום דיווח בזמן אמת למוקד 100 של המשטרה, או מעדויותיהם של אחרים בתיק. בהקשר זה יצוין כי, במהלך המעצרים אשר בוצעו על רקע אירועי מאי 2021, כולל אירועים אחרים בלוד בהם היו החשודים בביצוע העבירות ערבים, נעשה שימוש רחב מאוד בסעיף 52(א) לחוק המאבק בטרור, תעש"ו-2016, אשר נותן בידי הממונה על החקירה את האפשרות לאסור ייעוץ בידי עורך דין אחד למספר חשודים בעבירת ביטחון חמורה. שימוש בסעיף כאמור לא נעשה בידי המשטרה, חרף החשדות בביצוע עבירות הזהות במהותן לעבירות המוגדות בחוק.

### **לסיכום:**

74. החקירה כפי שנוהלה חתרה על פניו למטרה אחת ויחידה, הסרת האחריות הפלילית מהחשודים. בנסיבות העניין, סגירת תיק החקירה בגין הגנה עצמית מתנגשת עם תנאי החוק והפסיקה: אין עדות אחת שמעידה כי התקיימה כל סכנה, לא שכן ממשית ומיידית, נגד מאין דהוא מצדו של המנוח חסונה; אף אחד מהיורים הנ"ל לא ציין כי המנוח חסונה שיקף סכנה לחיי אדם; לא נשקפה על אף אחד מהיורים סכנת חיים מיידית שהצדיקה אותו לעשות שימוש בירי; היורים והחשודים הנ"ל לא הצביעו על אף אדם שחיו הייתה בסכנה מיידית מצד המפגינים הערבים שהצדיקה את הירי הקטלני מטעמים; לא פחות חשוב, התנהגותם של החשודים אשר זימנו את עצמם עם נשק קטלני לאירוע מתוח עם רצון מופגן מלווה בקריאות לבוא על מנת להשתמש בנשק קטלני - היא כשלעצמה שוללת את הסיג של הגנה עצמית.

75. חרף כשלי החקירה, אנו טוענים כי קיימים מספיק ראיות להעמדת החשודים לדין בגין מעשיהם כפי שפורט. ישנו אינטרס ציבורי מובהק בבירור אשמתם של אזרחים שקיפחו חיי אזרח אחר ופצעו שניים אחרים. **משכן, אנו טוענים כי נסיבות המקרה אינן מקימות את יסודות הסייג של הגנה עצמית, וככל שעולה טענה כאמור, דינה להתברר בבית המשפט ולא בידי הרשות החוקרת.**

76. אנו טוענים כמפורט לעיל כי ישנם ראיות מספקות להעמדת חמשת החשודים לדין, מכוח דיני השותפות, לרבות היורה השישי [REDACTED] שכלל לא נחקר תחת אזהרה, ועל כן אנו מבקשים להעמיד את החשודים הנ"ל בגין עבירות של פגיעה ופציעה בחיי אדם הכוללים בעיקר:

- קשירת קשר לביצוע פשע בהתאם לסעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.
- רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301(א) לחוק העונשין.
- חבלה ופצעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 335(א) לחוק העונשין.
- שיבוש מהלכי משפט לפי ס' 244 לחוק העונשין.

77. לחילופין, אנו מבקשים לפתוח מחדש את תיק החקירה בנסיבות הרג המנוח מוסא חסונה ופציעתם של השניים האחרים, ולפעול להשלמת החקירה, כולל גביית עדויות מאנשים אחרים שישפכו אור על האירוע משני צדדיו.

78. כמו כן, אנו מבקשים לחקור את האנשים שקראו לאזרחים חמושים להגיע למקום, ולהעמיד אותם לדין בגין עבירת שידול. כך גם, להעמיד לדין את נציגי הציבור אשר נכחו בזירת אירוע ולא פעלו כראוי למניעתו, לרבות מנכ"ל עיריית לוד מר אהרון אטיאס, וסגן ראש עיריית לוד מר יוסף חיים בן הרוש, או לכל הפחות החלתם לדין משמעתי בשל הניהול הלקוי שלהם של האירוע.

---

נארימאן שחאדה זועבי, עו"ד  
ב"כ העוררים

#### **העתקים:**

עו"ד יעל בן שמואל, פרקליטות מחוז מרכז- פלילי, במייל : [yaalg@justice.gov.il](mailto:yaalg@justice.gov.il)  
עו"ד רחל אבישר-אבלס, פרקליטת מחוז מרכז- פלילי, במייל : DA-Central-  
[criminal@justice.gov.il](mailto:criminal@justice.gov.il)